

تاراج منابع طبیعی

«خاک هرمز را به غارتگران برگردانید، نه مردم!»

در حالی که سال‌هاست خاک رنگین و منحصربه‌فرد جزیره هرمز، بی‌سروصدا و در مقیاس صنعتی به فروش می‌رسد، اکنون موجی رسانه‌ای با همکاری برخی بلاگرها، تلاش دارد تا مردم و گردشگران را مقصر این تخریب معرفی کند. کمپین‌هایی با شعار «خاک هرمز را برگردانید» بدون اشاره به ریشه‌های اصلی قاچاق، سناریویی از فرافکنی را پیش می‌برند. اما سؤال اصلی اینجاست: واقعاً چه کسانی خاک هرمز را برده‌اند و باید آن را برگردانند؟

به گزارش خبر گروه جامعه - پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت، بی‌شک ماجرای فروش خاک رنگی جزیره هرمز، مسئله‌ای امروز و دیروز نیست. سال‌هاست که این خاک بی‌نظیر، به‌عنوان یک منبع طبیعی باارزش، در بسته‌های متنوع، از شیشه‌های سوغاتی گرفته تا کیسه‌های ۳۰ کیلویی و بشکه‌های چندمیلیونی به فروش می‌رسد. موضوعی است که نشان می‌دهد ما با یک جریان عادی و محلی طرف نیستیم، بلکه با یک شبکه شبه‌صنعتی، احتمالاً با پشتوانه‌های رسمی یا حداقل بی‌توجهی نهادهای مسئول مواجه‌ایم.

موضوع «خاک هرمز» با عنوانی پرطمطراق در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بازنشر می‌شود: تا توجه افکار عمومی را به خود جلب کند؛ اما واقعیت آن است که قاچاق و فروش انبوه خاک جزیره هرمز، مسئله‌ای تازه و ناگهانی نیست. این پدیده، سال‌هاست که در سکوت و با چشم‌پوشی نهادهای مسئول، ادامه داشته و اکنون، با سناریویی تازه و نمایشی مضحک، رسانه‌ها و بلاگرهایی خاص تلاش می‌کنند تا انگشت اتهام را به سوی مردم نشانه روند؛ مردمی که عمده‌تاً هیچ نقشی در این تاراج سیستماتیک نداشته‌اند.

ماجرا چیست؟

بر اساس گزارش وبسایت‌های مختلف، خاک رنگین هرمز، سال‌هاست که در بسته‌های مختلف و با قیمت‌هایی متنوع فروخته می‌شود:

کیسه‌های ۲۵ یا ۳۰ کیلوگرمی برای مصارف صنعتی
بشکه‌های ۷ میلیون و ۶۰۰ هزار تومانی برای مشتریان خاص
شیشه‌های کوچک یادگاری برای فروش به گردشگران

این اخبار در حالی به گوش می‌رسد که با وجود ممنوعیت قانونی برداشت خاک از جزایر خلیج فارس، این تجارت همچنان جریان دارد. بسیاری از فروشندگان حتی شرط کرده‌اند که تنها سفارش‌های بالای یک تن را می‌پذیرند؛ یعنی ابعاد این مسئله فراتر از یک کار محدود و خرد است و کاملاً سازمان‌یافته به نظر می‌رسد.

سناریوی فرافکنانه: مردم، متهم اصلی؟

در هفته‌های اخیر، ویدیوها و گزارش‌هایی با محوریت کمپینی به نام «خاک هرمز را برگردانید» در رسانه‌های رسمی و شبکه‌های اجتماعی منتشر شده است. در ظاهر، این کمپین خواهان محافظت از طبیعت جزیره هرمز است، اما در عمل، با تقلیل مسئله به سطح رفتار گردشگران و غفلت از عاملان اصلی قاچاق و تخریب خاک، این پیام را القا می‌کند که مردم، مسئول نابودی طبیعت هستند. بی‌تردید، افزایش آگاهی عمومی درباره لزوم حفظ محیط زیست ضروری است؛ اما پرسش اینجاست: آیا مردم، خاک جزیره را در مقیاس صنعتی بسته‌بندی کرده و کیلویی صادر کرده‌اند؟ و آیا توده مردم بوده‌اند که در طول سال‌ها، چشم‌پوشی از قاچاق و برداشت خاک را مدیریت کرده‌اند؟

این سناریو، نوعی فرافکنی رسانه‌ای و انتقال بار مسئولیت از غارتگران منابع طبیعی به مردم است؛ تلاشی برای تطهیر نقش سودجویان و دلالان رسمی و غیررسمی.

خاک هرمز را به کی باید برگرداند؟

در این‌جا پاسخ روشن است: نه مردم، که غارتگران حرفه‌ای و شبکه‌هایی که در تاریکی و بی‌خبری عمومی، خاک این جزیره را به پول و کالا تبدیل کرده‌اند، باید در معرض پرسش و پیگرد قرار گیرند. اینکه مردمی بی‌اطلاع، گاهی سوغاتی کوچکی با خود ببرند، نمی‌تواند با برداشت‌های تنی و سازمان‌یافته مقایسه شود. جرم واقعی، آنجاست که خاک به‌صورت عمده خرید و فروش شده، مسیر صادراتی طی کرده، و سودهای کلانی در سکوت به جیب کسانی رفته که حالا پشت نقاب حمایت از محیط‌زیست پنهان شده‌اند.

شعار «خاک هرمز را برگردانید» اگر صادقانه مطرح شود، باید خطابش به آن نهادها، شرکت‌ها و افرادی باشد که طی سال‌ها خاک این جزیره را به

مقاصد صنعتی و تجاری برداشت و صادر کردند. مردم می‌توانند و باید نقش آگاهانه‌ای در حفظ محیط ایفا کنند، اما آنها را نباید قربانی جریان‌سازی رسانه‌ای برای نادیده گرفتن فساد سیستماتیک کرد.

با مردم صادق باشیم

اگر قرار است خاک هرگز برگردد، ابتدا باید بدانیم چه کسانی آن را بردند، چگونه بردند، و چرا توانستند آن را ببرند. آگاهی‌بخشی به مردم درباره حفظ محیط زیست لازم است، اما با تطهیر عاملان اصلی و مقصر کردن مردم، هیچ طبیعتی نجات پیدا نمی‌کند. تریبون‌های فضای مجازی یادمان باشد، روزی در مورد ماقصوات خواهد شد. اینکه ابزارنشر دروغ باشیم و یا حقیقت در گذر زمان مشخص خواهد شد.